

Afrikaans

Huistaal en Lewensvaardigheid

2

Kwartaal 2

Grootboek

2

Kwartaal 2

Afrikaans

Huistaal en Lewensvaardigheid

Grootboek

Erkennings

Hierdie geïntegreerde program vir Huistaal en Lewensvaardigheid is deur 'n Funda Wande-span ontwikkel, in oorleg met individue van die kurrikulumdirektorate van die Departement van Onderwys in die Wes-Kaap, Oos-Kaap en Limpopo, akademici en onderwysers.

Die ontwikkeling van hierdie boeke is moontlik gemaak deur die finansiële ondersteuning van die Allan Gray Orbis Foundation Endowment, die FEM Education Foundation, die Michael & Susan Dell Foundation en die Zenex Foundation.

Illustrasies

Baie dankie aan Anja Stoeckigt vir haar bydrae tot die meeste illustrasies in hierdie boek.

Ander illustrasies is verskaf deur Zinelda McDonald: bladsy 2–6.

Omslag

Anja Stoeckigt

Foto-erkenings

Bladsy 19: jbdodane (Orangerivier); bladsy 20: Ultima_Gaina (rivier wat by see invloei),
bladsy 21: Aliwal2012 (Gariepdam); bladsy 22: water.alternatives (Katsedam),
bladsy 23: Merrillie (grondendam).

Alle ander foto's is verskaf met toestemming: Freepik, Rawpixel en Pexels.

www.fundawande.org

ISBN: 978-1-991225-43-6

Version 2: 2024

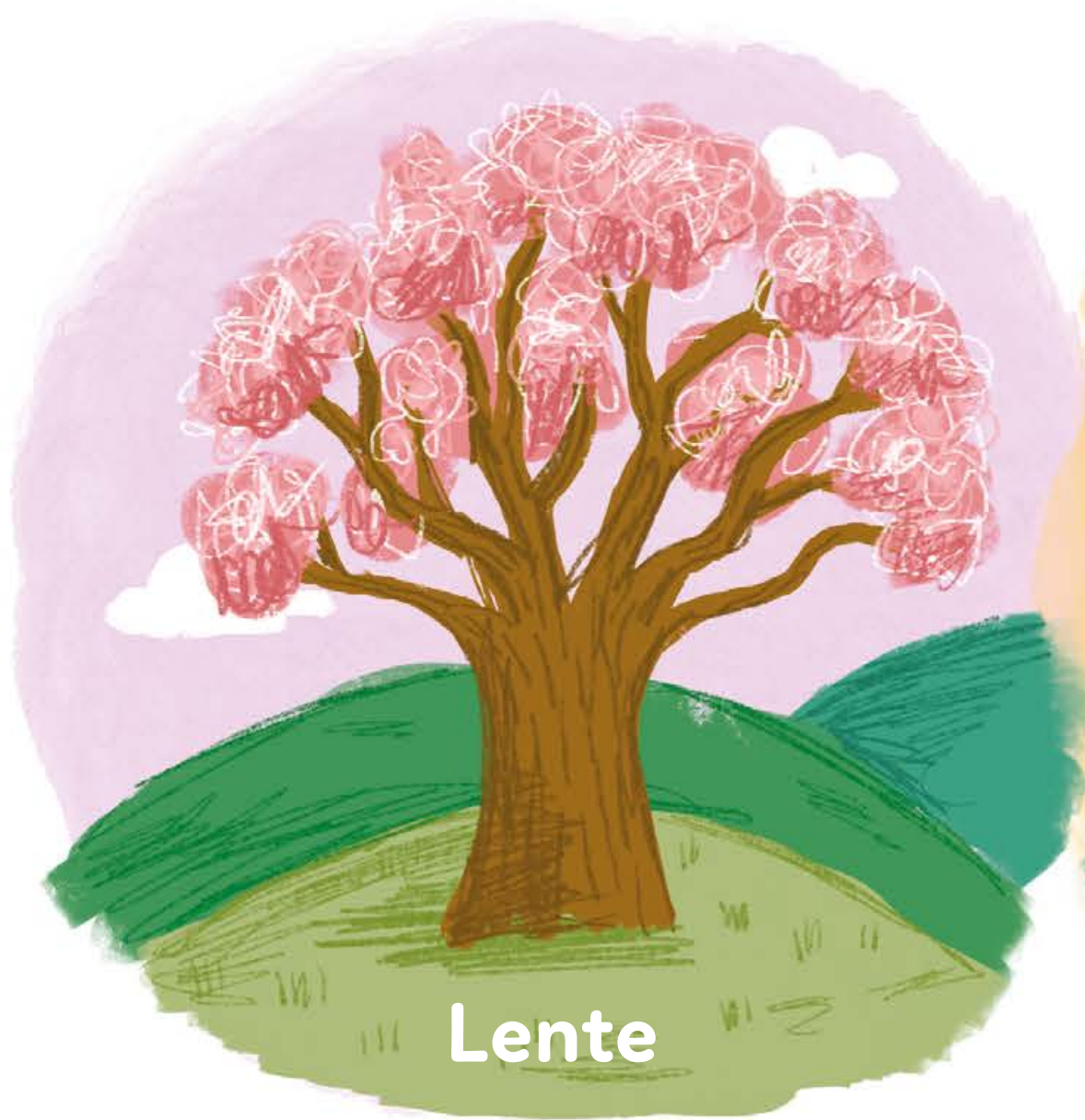
Enigiemand is vry om die materiaal te **deel** (die materiaal in enige manier of in enige vorm te reproduseer of te versprei) of **aan te pas** (die materiaal vir enige doel te vermeng, te verander en uit te brei), mits jy die werk soos volg erken:
Funda Wande, Afrikaans Huistaal en Lewensvaardigheid, Grootboek, Graad 2, Kwartaal 2, CC BY 4.0.

Geen bepalinge of maatreëls mag bygevoeg word om ander te beperk om enigiets te doen wat deur die wet volgens die lisensie ooreengekom is nie.

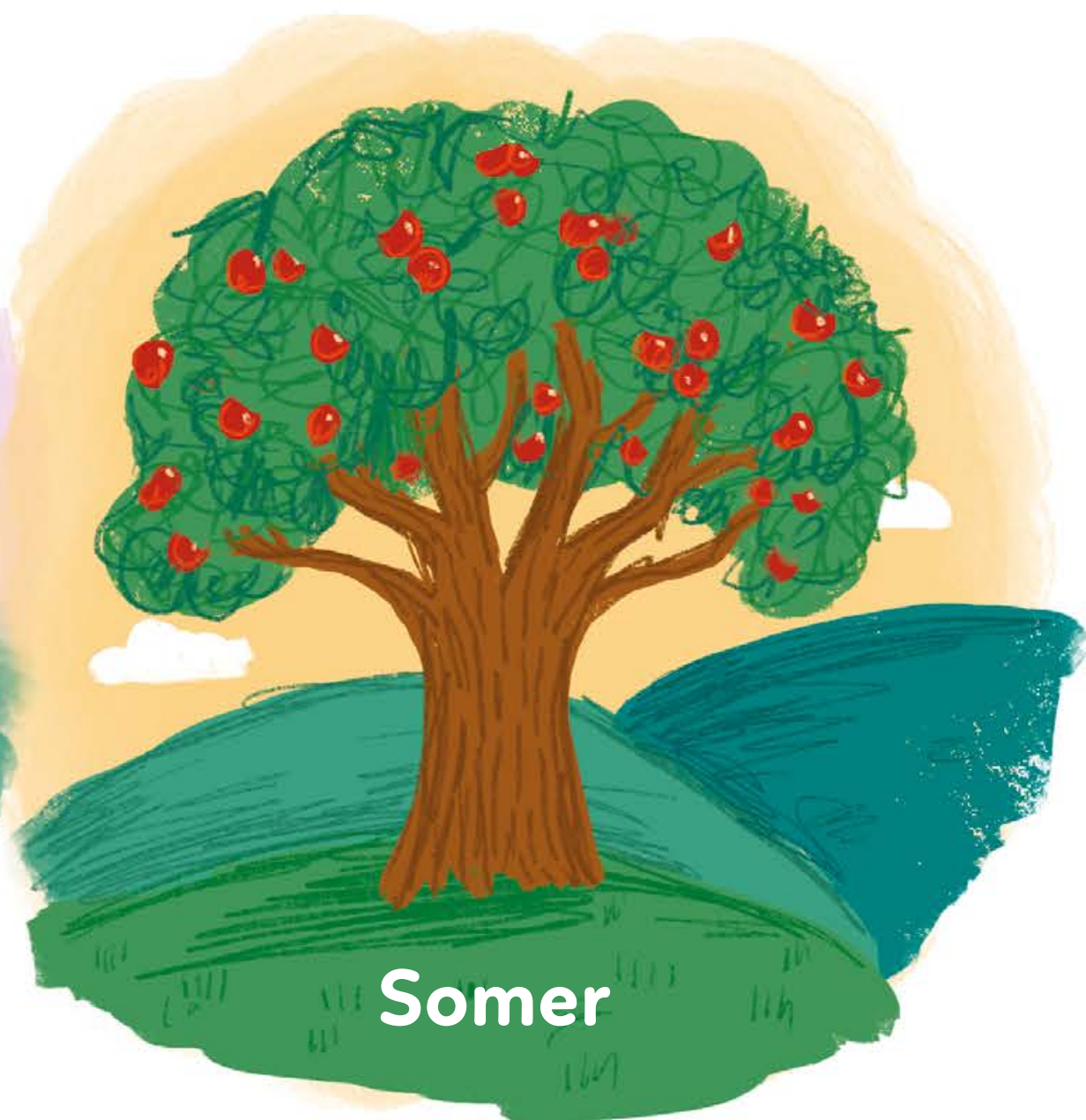
Vir meer inligting: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Inhoud

Vier seisoene	1
'n Brand in die winter	7
Hoe Sebra sy strepe gekry het	13
Riviere en damme	19
Die seuns, die meisies en die swaeltjies se nes.....	25

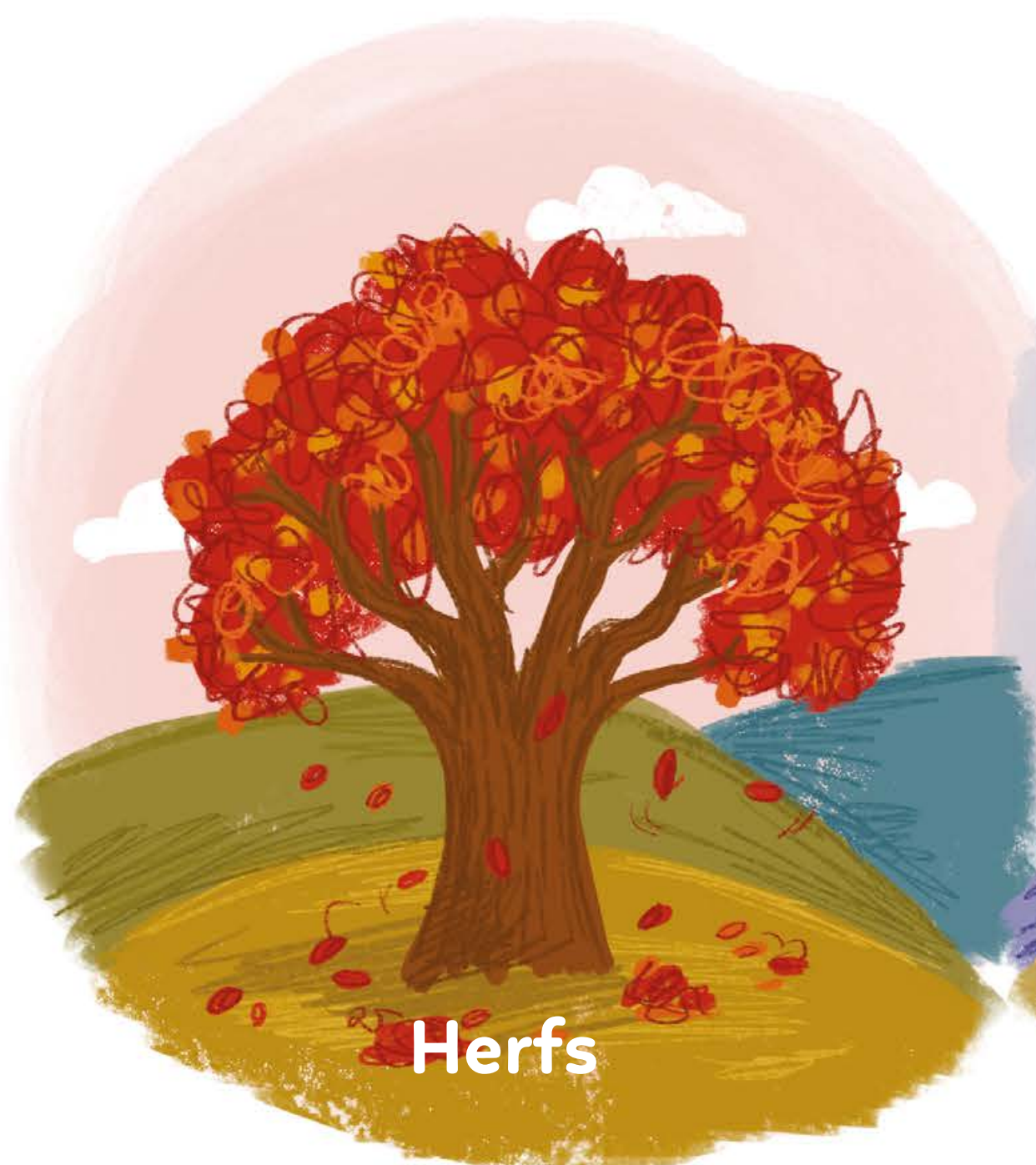

Lente

Somer

Vier seisoene

Herfs

Winter

Dit is lente!

Die lug is warm – mmmmmm!

Die dae is lank en die nagte is kort.

Nuwe blare groei;
babadiertjies word gebore.

Dit is lente!

Dit is somer!

Die lug is warm – sjoe!

Die dae is lank en die nagte is kort.

Die blare is groen;
die diere groei.

Dit is somer!

Dit is herfs!

Die lug is koel – brrrr!

Die dae is korter en die nagte is langer.

Blare verkleur en val van die bome af.

Party diere maak gereed
om te gaan slaap.

Dit is herfs!

Dit is winter!

Die lug is koud – bibber!

Die dae is kort en die nagte is lank.

Die blare is weg;
party diere slaap.

Dit is winter!

Vier seisoene!

Elke seisoen is anders.

Ons geniet al die seisoene.

Lente! Somer! Herfs! Winter!

Vier seisoene!

'n Brand in die winter

Dit was winter. Sipho en Amos se voete was koud. Dit het nie gereën nie. Die gras was droog.

Jakob het
vir Siphos
beveel om
’n vuur in
die gras
te maak.
Siphos het

die gras aan die brand gestee.

Die wind het die vuur groter
gemaak. Die seuns het
weggehardloop.

Die onderwysers het geskree:
“Kyk! Die gras brand!”

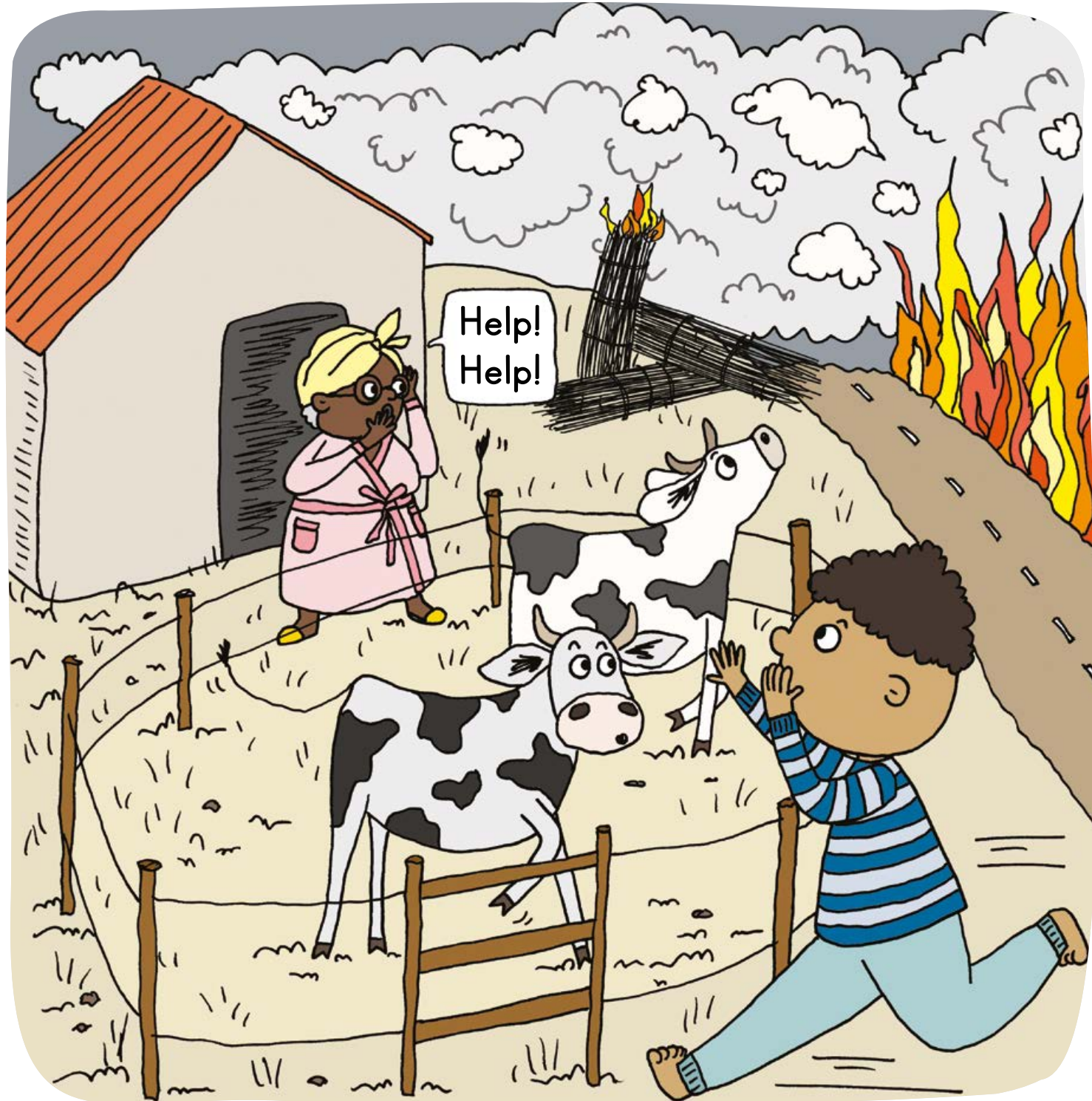
Siphos en Amos was bang.

By die huis het Ouma gesê:
“Waarom lyk jy so senuagtig?”

“Nee, Ouma, dit is niks nie,”
het Siphosiphiso gesê.

Siphosiphiso het buitentoe gekyk.
Hy het baie rook gesien.

Gedurende die nag het die wind Siphso wakker gemaak. MaZaca het geskree: “Help! Help! Die gras brand! Help my koeie!”

Siphso het na MaZaca se hek gehardloop. Hy het die koeie uitgejaag. Hulle het weg van die vuur af gehardloop.

Sipho het gesien dat al die gras afgebrand het. Die koeie het nie gras gehad om te vreet nie.

MaZaca het gesê: “My koeie het niks om te vreet nie, maar hulle het gelukkig nie verbrand nie, want hierdie seun is ’n held!”

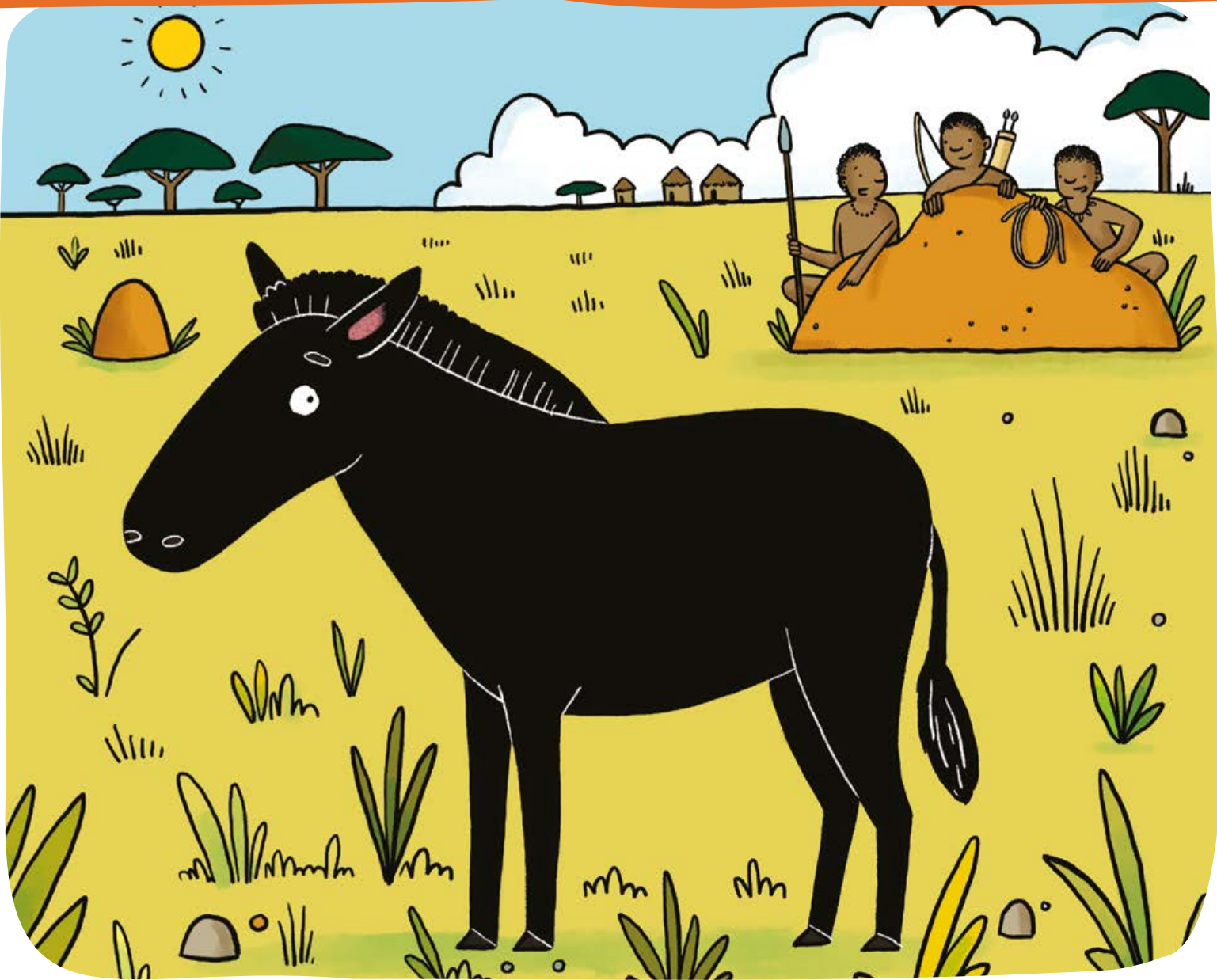
Ouma was baie trots op Sipho.

Maar Sipho was baie skaam.
Hy het gekyk na alles wat deur
die vuur gebrand is.

Hy het gehoop dat Ouma nie
weet dat hy die brand begin
het nie.

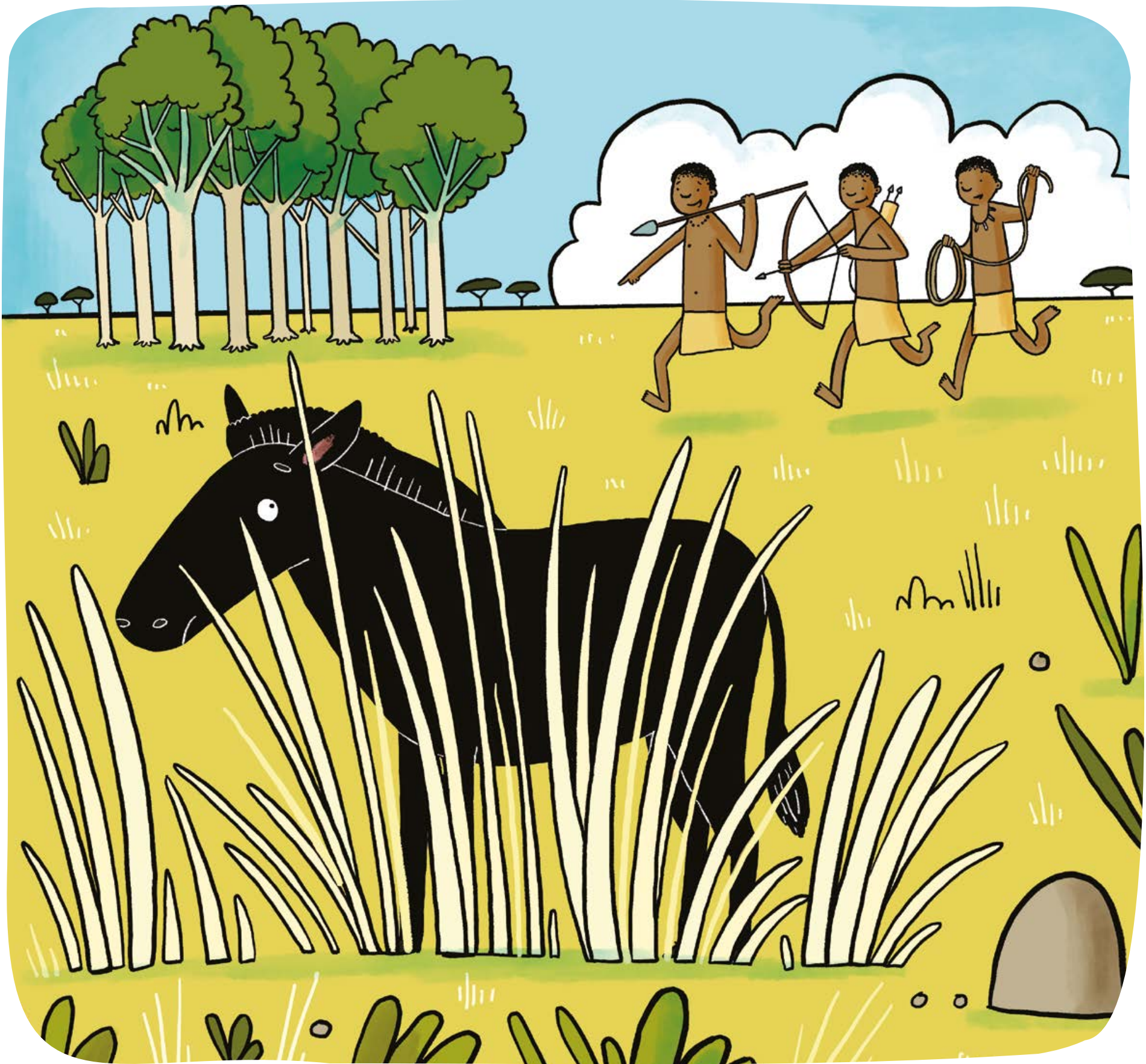
Hoe Sebra sy strepe gekry het

Lank, lank gelede het Sebra 'n blink swart vel gehad wat soos 'n diamant in die son geblink het.

Die jagters wou hom vang en mak maak.

“Die ander inwoners sal ons beny,” het hulle gesê. “Kom ons vang hom en maak hom vas!”

Sebra het weggehardloop om
in die lang, wit gras te skuil,
maar die jagters het hom
steeds gejaag.

Hy het tussen die bome
weggekruip, maar die jagters
het hom daar ook gejaag.

Sebra het gehardloop en gehardloop. Hy het by 'n oopte in die bos gekom en 'n pot met wit verf gesien.

Hy het gesê: “Ek gaan my vel verf sodat die jagters nie kan dink dat ek mooi is nie.”

Sebra het die emmer met die
verf omgeskop.

Toe het hy in die verf gerol
totdat sy vel vol wit strepe
verf was.

“Nou is ek swart en wit!” Ek kan tussen die bome en in die gras wegkruip! Die jagters sal my nie sien nie!” het Sebra uitgeroep.

Toe hy die jagters hoor aankom, het hy baie stil gestaan. Hulle het gedink dat hy 'n boom was en verbygestap.

En dit is waarom alle sebras
vandag velle met swart en wit
strepe het.

Riviere en damme

Oranjerivier

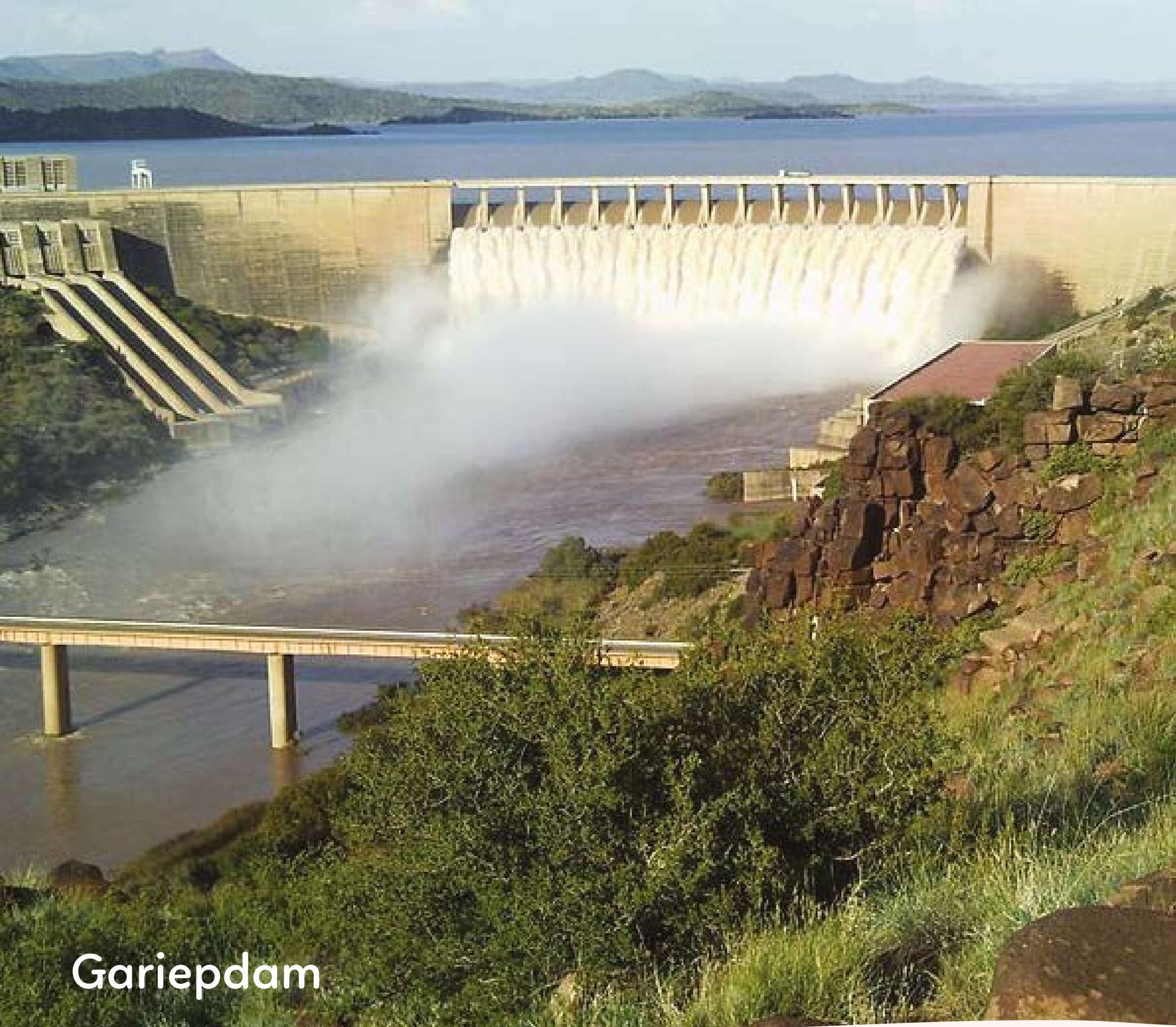
'n Rivier is 'n groot, natuurlike stroom water wat deur 'n land vloei.

Vars water vloei in riviere na mense, plante en diere regoor die aarde.

'n Riviermond

Suid-Afrika het groot riviere in die meeste provinsies. Party groot riviere vloei in die Indiese Oseaan in. Party riviere vloei in die Atlantiese Oseaan in. Party riviere vloei in ander riviere in.

Gariepdam

Suid-Afrika kry nie baie reën nie. Water word in damme gestoor sodat mense en diere genoeg water het om te drink, om gewasse nat te lei en om fabriekke aan die gang te hou.

Katsedam, Lesotho

Damme het betonwalle wat oor riviere gebou word. Agter die damwal word vars water in damme gestoor sodat gemeenskappe altyd water het.

Groot damme voorsien water aan die groot stede. Hulle word gewoonlik in groot riviere gebou. Boere bou ook kleiner gronddamme om hul landerye nat te lei.

Saharawoestyn

Sonder riviere en damme sou
Suid-Afrika 'n woestyn gewees
het. Ons sou nie sonder water
hier kon lewe nie.

Die seuns, die meisies en die swaeltjies se nes

Die seuns het 'n swaeltjienes onder die skool se dak gekry.

Jakob het klippe daarnatoe gegooi.

Amos het 'n klip gegooi. Dit het die swaeltjies se nes getref.

'n Stuk van die nes het afgeval.

Die swaeltjies het al in die rondte gevlieg en hard gekwetter.

Lindi het geskree, want sy was kwaad.

Ayanda het gehuil, want sy was ontsteld.

Die juffrou het uitgekom. Sy het gesien wat die seuns gedoen het.

Sy was baie kwaad.

“Weet julle waarom die swaeltjies hul neste op ons mure bou?” het sy gevra.

“Hulle doen dit, want hulle wil hê dat ons hulle moet beskerm.”

“Ouma sê swaeltjies bring geluk,” het Sipho gesê.

“Dit is waar,” het Ayanda gesê, “en dit bring ongeluk om hul neste te breek.”

Amos het skaam gevoel. “Ek sal die swaeltjies oppas,” het hy gesê. “Ek is jammer ek het die nes gebreek.”

Die swaeltjies gaan haal
modder met hul snawels om
die nes reg te maak.

Elke oggend het die kinders
na die nes gaan kyk. Hulle het
vir almal gesê om nie die nes
te breek nie.

Na twee weke het die kinders gesien hoe die swaeltjies rysmiere na hul nes neem.

Tydens pouses het Amos langs die nes gesit om dit te beskerm.

Toe, eendag, het die babaswaeltjies uitgevlieg. Die kinders was opgewonde.

Lindi het gesê: “Jy het na hulle omgesien, so jy sal nie meer ongelukkig wees nie.”

Funda Wande

Reading for Meaning

Western Cape
Government
FOR YOU

Education

**creative
commons**
CC-BY- 4.0

9

VERSION 2.0